

Jitka Adriánová: Jarošovská rychta ve světle evidenčních a pojišťovacích pramenů (1650-1700)

Posudek vedoucího diplomové práce

Diplomová práce Jitky Adriánové se zabývá problematikou sociálního a hospodářského vývoje jarošovské rychty v letech 1650-1700. V jejím úvodu byla podána základní charakteristika použité pramenné základny – berní ruly, revizitace, pozemkových knih, poddanských seznamů i soupisu obyvatelstva podle víry z roku 1651. Zároveň nebylo opomenuto kritické zhodnocení jednotlivých informačních zdrojů, odbornou literaturu k uvedené problematice nevyjímaje. Současně byl stručně přiblížen dějinný vývoj Jindřichova Hradce i nedaleké jarošovské rychty.

Hlavní pozornost však byla věnována hospodářskému a sociálnímu vývoji zvoleného mikroregionu, který byl doložitelný v poválečném období. Za tímto účelem byl zvolen dvojí úhel pohledu – v rovině místní rychty i některých hospodářů. Z obecného hlediska bylo posuzováno, do jaké míry byly využity polnosti i jednotlivé druhy chovaného dobytka. Vzájemná konfrontace jednotlivých údajů doložitelná prostřednictvím berní ruly i pozdější revizitace prokázala prohlubující se poválečnou krizi poddanské ekonomiky. Všechny doložitelné poznatky byly na základě dostupné literatury konfrontovány s údaji z jiných oblastí, aby pohled na uvedenou problematiku byl co nejkomplexnější.

V obecné a mikrohistorické rovině byl proveden exkurz do sociálního i hospodářského vývoje. Na základě vzájemné konfrontace berní ruly a soupisu obyvatelstva podle víry z roku 1651 bylo posuzováno, do jaké míry odpovídal počet pracovních sil rozsahu jednotlivých hospodářství. Na příkladu reprezentativně zvolených usedlostí byl doložen poválečný vývoj v mikrohistorické rovině – u jednotlivých hospodářů odlišné socioprofesní příslušnosti (sedláci, chalupníci). Většina prezentovaných poznatků vychází z použití statistické metody, tudíž je prezentována zcela konkrétními čísly nebo jejich procentuálním zastoupením.

Uvedeným způsobem byly doložitelné strategie uplatňované v poválečném venkovském hospodářství. Kromě možnosti využití dobytka a polností byla dostatečná

pozornost věnována také otázce rodinných a skupinových strategií uplatňovaných při převodu poddanských nemovitostí. Na zcela konkrétních příkladech byla doložena výše závdavků i jednotlivých splátek. Z hlediska sociální příslušnosti bylo zkoumáno rodinné postavení osob, které se podíleli na majetkových transakcích. S pomocí statistické metody poznání se Jitce Adriánové podařilo doložit každodenní život venkovského obyvatelstva v období po třicetileté válce.

**Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm
výborně.**

PhDr. Josef Grulich, Ph.D., v. r.

V Českých Budějovicích 30. 5. 2006